

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-3878

No. 263. — Štev. 263.

NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 9, 1935. — SOBOTA, 9. NOVEMBRA, 1935

Volume XLIII. — Letnik XLIII.

MESTO MAKALE SE JE VDALO ITALIJANOM BREZ BOJA

Abesinci so pričeli z ofenzivo v Somaliji

INDUSTRIJCI NE MARAJO NEVTRALNOSTI

Senator Pope pravi, da postava ne zadostuje. Italiji je mogoče prodati blago, ki je potrebno za izdelovanje orožja.

WASHINGTON, D. C., 8. novembra. — Zvezni senator James E. Pope je v svojem govoru pred World Affairs Council izjavil, da pred kratkim sprejeta postava o nevtralnosti Združenim državam ne preprečuje Italiji prodajati izdelkov, katere je mogoče predelati v orožje in municijo. Kot pravi Pope, povzročajo vojne podjetniki, ki grejo za dobičkom.

"Po nevtralni postavi moramo v Italijo izvažati bombaž," je rekel Pope, "s katerim morejo Italijani izdelati ves smodnik, ki ga potrebujejo. V Italijo moremo pošiljati jeklo, ki ga je mogoče porabiti za topove. Poslati moremo pšenico, brez katere vojska ne more nikamor."

Pope je izrekel svarilo, da bi moglo priti do vojne, ako bi bila potopljena kaka ladja, ki vozi tako blago. Najboljše sredstvo, s katerim je mogoče preprečiti, da Združene države ne bodo potegnjene v vojno, je preprečenje vojn. Povsod na svetu, kjer je mogoče, moramo napraviti kak dobiček, so Amerikanci.

"Ako hočemo biti strogo nevtralni," je rekel Pope, "moramo temu napraviti konec. Naše državljane moramo dobiti domov in skrbeti za to, da ostanejo tukaj."

"Mnogokrat mi je že bilo stavljeno vprašanje: Ali more biti Amerika nevtralna? Najpravičnejši odgovor je po mojem mnenju naslednji: Amerika mora biti nevtralna, pa noče. Celo zadevo, kakoršna je v resnici, moramo presojati s trgoškega in diplomatskega stališča. Moremo se popolnoma in neprekleno osamiti in prenehati z vsako trgovino in finančno zvezo z vojskujočimi se državami, ali pa moremo, kot navadno, nadaljevati s svojo trgovino. Ako to storimo in opustimo nevtralnost, bomo najbrže potegnjeni v prihodnjo veliko vojno."

VULKANSKI PRAH NAD TOKIOM

TOKIO, Japonska, 8. nov. — Oblaki drobnega vulkanskega pepela so zagrnili Tokio in deloma zatemnili sonce. Pepel je prišel iz Vulkana Asoma, ki se nahaja 90 milj severozapadno od Tokio.

Poročilo ne navaja nikakih človeških žrtev, toda pozni sadiži so trpeli veliko škodo.

STAVISKYJEVA VSEMOGOČNOST

Zaslišanje ravnatelja zastavljalnice. — Policijska izkaznica mu je odprla vsaka vrata.

PARIZ, Francija, 8. nov. — Tekom poteka procesa proti 20 obtožencem, ki so zapleteni v Staviskyjev škandal, je bilo pred predsednikom preiskovalnega odbora zaslišanih več prič.

Na dnevnem redu so bile kupčije, katere je slepar Sergej Stavisky sklenil z mestno zastavljalnico v Bayonne.

Kot pravi je bil poklican bivši državni poslanec in župan v Bayonne, Joseph Garat; vpokojeni policijski nadzornik Vincent Digoon, cenilec zastavljalnice Henri Cohen in bivši ravnatelj zastavljalnice v Bayonne, Gustave Tissier.

Tissierjevo priznanje, da je bila zastavljalnica pod slabim vodstvom, je imelo za posledico preiskavo proti Staviskemu, čemur je sledil padec Chautempsovega ministrstva in poulični izgredu v Parizu.

Tissier se nahaja pod različnimi obdolžbami. Tako je bil n. pr. imenovan za ravnatelja zastavljalnice, da bi pomagal Staviskemu prikriti prodajo po narejenih listin in da so bili njegovi dragulji visoko cenjeni.

Ponudba mu je bila po mnenju vlade stavljena na Garatovo priporočilo.

Tissier je rekel pri zaslišanju, da je bil popolnoma odvisen od Garata. Izvedel je samo njegova povelja, ne da bi pri tem zaslužil kak vinar.

Tissier je tudi povedal, da je nekoč Garat vzel s seboj nekega cenilca v Biaritz, da si ogleda drage kamne Waleškega princa.

Garat je obdolžen, da je skupno s Staviskijem odprl zastavljalnico samo v namenu, da bi goljufal stranke.

Nek obtožence je izpovedal, da je Staviskemu pomagal samo zato, ker je bil v strahu pred sleparjevo veliko močjo. Staviskyjev vpliv je bil tako velik, da je imel policijsko izkaznico, s katero je pri konjskih dirkah mogel sedeti poleg francoskega predsednika.

"JEKLENE ČELADE"

BERLIN, Nemčija, 8. nov. — Adolf Hitler je s posebno odredbo razpustil organizacijo veteranov "jeklenih čelad". Ta organizacija je bila velika moč v Nemčiji, dokler niso prišli do vlade naziji.

Hitler je veteransko organizacijo razpustil na predvečer obletnice svoje vstaje v neki pivnici v Monakovem.

Po nekaterih krajih je bila veteranska organizacija že prej razpuščena, ker se ni mogla sprijazniti z novo nazijsko vlado.

PRIZADEVANJA ZA REŠITEV HAUPTMANNA

Rosecrans bo v torek vložil priziv. — Generalni pravdnik je kršil Hauptmannove ustavne pravice.

TRENTON, N. J., 8. nov. — Zagovornik Bruno Richarda Hauptmanna, Egbert Rosecrans, bo najbrže prihodnji torek zveznemu najvišjemu sodišču vložil priziv proti smrtni obsodbi, kot je naznanil glavni Hauptmannov zagovornik C. Loyd Fisher. Rok za vložitev priziva poteče 14. novembra. Rokopis priziva se že nahaja v rokah tiskarja in bo, kot pravi Fisher, pravočasno tiskan, da ga bo mogoče pred potekom roka predložiti najvišjemu sodišču.

Ako zvezno najvišje sodišče ne bi hotelo sprejeti priziva, tedaj ima Hauptmann samo še pičlo upanje, da bi se izognil električnemu stolu, namreč, premenba smrtno kazni v doživetno ječo. Sodišče pa le redkokdaj premeni smrtno kazen.

Rosecrans bo svoj priziv utemeljeval s tem, da je generalni pravdnik David T. Wentz v svojem zaključnem govoru na porotnike kršil Hauptmannove ustavne pravice, da je imel ščuvalec govor, v katerem je razvil morilno teorijo, ki je v nasprotju z dokazi, ki so bili predloženi pri procesu.

Ista utemeljevanja so bila tudi predložena 20. junija v Trentonu, ko je najvišje sodišče države New Jersey razpravljalo o Hauptmannovem prizivu.

13 sodnikov je 9. oktobra potrdilo smrtno obsodbo. V razsodbi je rekel sodnik Chas. W. Parker, da je bila jasno dokazana Hauptmannova krivda, ker je bil pri Hauptmannu najden del Lindberghove odkupnine, da je bilo dokazano, da je Hauptmann pisal pisma dr. Condonu in da je napravil lestvo iz desk, ki jih je odtrgal v podstrežju svojega stanovanja.

FEY V NEPOLITIČNI SLUŽBI

DUNAJ, Avstrija, 8. nov. — Major Emil Fey je bil imenovan za predsednika Avstrijske podonavske parobrodne družbe. Ob istem času je Fey odstopil kot poveljnik dunajskega heimwehra, v kateri lastnosti je imel zadnja štiri leta velik vpliv v avstrijski politiki.

Major Fey je bil izključen iz političnega življenja, ko je bil pri zadnji premembni avstrijskega kabineta izpuščen, ker je bil v raznih političnih zadevah nasprotnega mišljenja s podkancijem princem Starheimbergom. Pozneje je med obema nasprotnikoma prišlo do sporazuma, po katerem je Fey opustil politiko in se je obrnil na gospodarsko polje.

BANDITI SO ODNESLI DOBER PLEN

Pet roparjev je s strojnimi i puškami napadlo vlak v Ohio. — Odnegli so \$40,000.

GARRETTSVILLE, O., 8. novembra. — Z veliko spretnostjo je pet s strojnimi puškami oboroženih roparjev napadlo osebnih in tovornih vlak Erie železnice ter odneslo v gotovini \$40,000. Roparji so divje streljali okoli sebe ter so vsakemu, ki jim je prišel na pregled, grozili s smrtjo in komaj so se gledalci otresli presenečenja, so že pobegnili s poštinih vrecami.

Roparji so mirno stali na postaji, da se je vstavil vlak, ki je vozil iz Clevelanda v Pittsburgh. Nato se eden izmed roparjev obrne k prodajalen časopisov, Earl Davisu, ki je tudi čakal na vlak. Davis se je moral z drugimi osebami, ki so se nahajale na postaji, postaviti ob zid.

Davis je natančno popisal ves dogodek. Rekel je: — Najmanj štirje roparji so bili oboroženi s strojnimi puškami. Eden med njimi je ustrelil v poštini voz ter je zapovedal poštenu uradniku, da pride iz voza. Ob istem času pa so ostali roparji sprejeli vsakogar, ki je isti čas prišel na postajo in so ga prisilili, da se je postavil k zidu.

"Nek drugi ropar je s puško prisilil strojevodjo Charlesa Shulla in kurjača P. O. Leuschnerja, da sta stopila iz lokomotive. Nek drugi ropar je stopil v poštini voz in je pri tem ustrelil. Poštini uradnik Orlin Workman je bil pri tem ranjen na glavi.

Drugi poštini uradnik P. E. Christy je rekel, da so roparji najprej pričeli divje streljati, so pa s streljanjem takoj prenehali, ko so se trije poštini uradniki radi pokorili njihovo povelju in so zapustili poštini voz.

Davis je nadaljeval s pripovedanjem: "Komaj so bili uradniki iz voza, takoj pričel pospravljati poštne vreče. Poštini sel Robert Brockett je bil prisiljen, da je z nosil poštne vreče na avtomobil, ki je čakal na roparje. V naslednjem trenutku pa je avtomobil z roparji in plenom naglo odpeljal."

sknega kabineta izpuščen, ker je bil v raznih političnih zadevah nasprotnega mišljenja s podkancijem princem Starheimbergom. Pozneje je med obema nasprotnikoma prišlo do sporazuma, po katerem je Fey opustil politiko in se je obrnil na gospodarsko polje.

OBLETNICA BOLJŠEVIŠKE REVOLUCIJE

V vojaški paradi je bilo 420 tankov. — Miljon civilistov vdeleženih pri demonstraciji.

MOSKVA, Rusija, 8. nov. — Ob priliki 18. obletnice boljševiske revolucije je rdeča armada pokazala svojo veliko moč, ko je bilo v paradi 420 tankov. Med parado je stal predsednik sovjetske unije Mihail Kalinin na Ljeningovi grobnici. Poleg njega so stali generalni tajnik komunistične stranke Josip Stalin, prometni komisar Lazar M. Kaganovič, predsednik sveta ljudskih komisarjev V. M. Molotov, komisar za težko industrijo G. K. Orjonikidze in drugi vladni uradniki.

Težki oblaki so viseli nad Rdečim trgom, ko je v Spasskem stolpu bila ura 10 in je vojni komisar Klementi E. Vorosilov zajahal svojega konja in dal s tem znamenje za pričetek slavnosti.

Za njim je korakalo 25,000 mož infanterije, kavalerije in artilerije, za njimi pa dolga vrsta tankov, nato pa nad milijon civilistov, ki so nosili zastave z napisom "Doli z vojno!"

Glasovi šestih godb so zveneli čez Rdeči trg. Prvi pri sličnih prireditvah sedaj zaradi oblačnega neba ni bilo aeroplanov.

WASHINGTON, D. C., 8. novembra. — Držec se tradicionalnega običaja šestititi tujim deželam ob priliki narodnih obletnic, je predsednik Roosevelt predsedniku sovjetske unije Mihailu Kalininu poslal k 18. obletnici boljševiske revolucije naslednjo čestitko:

"Bela hiša, 7. nov. 1935.

Njegova ekscelencija Mihail Kalinin predsednik osrednjega izvrševalnega odbora, Moskva, Unija sovjetskih socialističnih republik.

Srečen sem, da Vam izrazim iskrene čestitke ob tej pomembni obletnici in najboljše želje za zdravje in srečo Vaše ekscelence.

Franklin D. Roosevelt."

IZGNANI REPUBLIKANCI SE VRAČAJO

ATENE, Grška, 7. novembra. — Dva izgnana republikanca sta se vrnila v Atene, ki se pripravljajo na sprejem kralja Jurija II. Papandreou, bivši prometni minister in voditelj združene demokratske stranke, se je vrnil z otoka Mykonos. Bivši ministr. predsednik Aleksander Papanastasiou, ki je bil tudi v izgnanstvu na Mykonos, se je tudi vrnil.

V London je odpotovala misionarja, ki bo obvestila kralja Jurija o izidu plebiscita.

ZBLIŽANJE MED ITALIJO IN ANGLIJO; PROTIANGLEŠKE DEMONSTRACIJE PREPOVEDANE

ABESINSKA OFENZIVA

Ras Desta Demptu, sorodnik abesinskega cesarja, je začel ob meji Somalije protiofenzivo. Cilj njegove armade je somalsko pristanišče Mogadiscio, ki je obenem tudi glavno mesto italijanske Somalije.

Italijanska južna armada bo vsled tega morala prenehati s prodiranjem, ker je nevarnost, da ji pridejo Abesinci v zaledje.

ZRAČNI NAPAD

Italijanski letalci so vprizorili zračni napad na Daggah Bur, ki leži ob reki Jerer, 150 milj južno od Jiige. Več poslopij je bilo uničenih, toda abesinska posadka se trdno drži.

Zračni napad je zahteval mnogo človeških žrtev. Med mrtvimi je tudi nekaj grških in arabskih trgovcev.

Zavzetje Daggah Bura bi zlomilo drugo abesinsko ofenzivno črto v Ogaden sektorju. Italijani bi imeli potem prosto pot do tretje črte pri Jijigi. Od tam pa ni več daleč do Hararja in Diredave. Z zavzetjem teh dveh mest bi dobili Italijani kontrolo nad Addis Ababa - Džibuti železnico.

"ZAVZETJE" MAKALE

Italijanska armada, ki prodira na dveh frontah, se je včeraj polastila strateško važnega mesta Makale.

Na severu se bo začela ofenziva proti Gondaru, dočim je na jugu padlo mesto Gorahai, ki ga nekateri imenujejo "vrata v Harar". Italijani imajo takorekoč prosto pot do jezera Tana, iz katerega teče Modri Nil, ki namaka mesto Sudan. Boji v tem ozemlju bi lahko dovedli do resnih mednarodnih zapletljajev.

25,000 KVADRATNIH MILJ V LAŠKIH ROKAH

Italijani so se dosedaj polastili 25,000 kvadratnih milj abesinskega ozemlja. Poudariti je treba, da se ni doslej vršila še nobena važnejša bitka. — Abesinci vprizarjajo le napade iz zasede, v odprti boj se pa še niso spustili s sovražnikom.

Makale in Gorahai sta oddaljena tristo milj od glavnega mesta Addis Ababa.

GUksA — PRVI V MESTU

V Makale je prvi dospel cesarjev zet, dezerter Haile Selassie Guksa s svojimi 1500 vojak. Guksi je sledila infanterijska brigada pod poveljstvom polkovnika Broglia, polk bersaljerjev in tretji redni armadni polk.

Prebivalstvo je sovražnika prijazno sprejelo. Duhovniki v ornatih so se približali italijanskim častnikom s srebrnimi križi, katere so častniki poljubili v znamenje miru. Prebivalci so dajali vojakom kokoši, jajca in posušene kože divjih živali.

Ras Guksa je bil oblečen v uniformo italijanskega častnika ter je jahal belega osla. Godba je igrala fašistično himno. Ko je bila nad trdnjavo razvita italijanska zastava, je zavladalo med vojaštvom silno navdušenje.

DEMONSTRACIJE PREPOVEDANE

Pogajanja med Italijo in Anglijo so najbrž uspešna, kajti včeraj je fašistično najvišje poveljstvo prepovedalo protiangleške demonstracije.

Orožniki in policisti so dobili povelje, naj aretirajo vsakega, ki bi ga zalotili pri trganju neitalijanskih napisov.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Schner, President I. Bana, Treasurer
Place of business of the corporation and address of above officers:
416 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

On sale here every day	On New York on sale here	\$1.00
On sale here every day	On sale here	\$2.00
On sale here every day	On sale here	\$3.00
On sale here every day	On sale here	\$4.00

Subscription Yearly \$8.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" ima svoj dan izvenredni nedelje in praznikov.
Dopolni bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovodi
posiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnika, prosimo, da se
nam tudi prejšnje bivalište navede, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3873

V NAJBOGATEJŠI DEŽELI SVETA

Zenski urad delavskega departmeta v Washingtonu je ravnokar objavil poročilo o zelo važni preiskavi. Preiskaval je namreč, v kakšnih razmerah žive ženske in otroci, ki se bavijo s takozvanim "domačim delom". To je tisto delo, ki ga dajajo tovarnarji ljudem na dom in ga sramotno nizko plačujejo.

V zgodovini Združenih držav ni bila še nikdar izrečena proti kapitalističnemu sistemu taka obtožba kot jo vsebuje ta dokument. Kredit za ta razkritja gre v prvi vrsti delavski tajnici Miss Perkins.

Imela je namreč dovolj poguma, da je dala preiskati razmere v domači industriji ter izid te preiskave objavila pod naslovom: "The Commercialization of the Home Through Industrial Home Work".

Preiskava se je vršila po vseh delih Združenih držav, od države Maine do Pacifične obali, od Velikih jezer do Mehškega zaliva. Povsod se je nudila ista slika: v stanovanjih najrevnejših se dela dolge ure za par centov na dan.

Naj navedemo par najbolj značilnih slučajev: V Philadelphiji je nekaj ženska, ki je pletla volnene jopice, zaslužila od septembra leta 1931 do oktobra 1934, torej v več nego v treh letih, tristošestdeset dolarjev.

Čimveč je proizvedla, tembolj so ji nižali plačo. Sprva je zaslužila po pet dolarjev na teden, zadnje mesece pa dosti manj. Da je zaslužila po pet dolarjev na teden, je morala delati dvanaest do šestnajst ur dnevno.

Umetne cvetlice izdelujejo v vseh večjih mestih od države Rhode Island do Tennessee. Ljudem, ki delajo umetne cvetlice, ni mogoče zaslužiti več kot po šest centov na uro.

V Philadelphiji "cufajo" ostanke volne, ki jo zavržejo v pletilnicah. Tako volno porabljajo za preproge. Neka italijanska družina obstoječa iz treh oseb je pri tem delu zaslužila v enem tednu cela dva dolarja.

V New Yorku so naleteli preiskovalci na neko portugalsko družino, čije člani so šivali čipke na perilo. Pet odraslih v tej družini je zaslužilo v dvajsetih urah šest dolarjev in sedemdeset centov.

Te primeri morajo pognati rdečico v obraz raznim profesorjem in drugim članom meščanske družbe, ki se zavzemajo za domačo industrijo in za zaposlitev otrok. Toda družba skomiga z rameni in se ne briga za te vneboupijoče razmere.

Žrtve domače industrije niso dovolj močne, da bi z lastno organizacijo izboljšale svoj položaj.

To je kapitalistični družbi prav dobro znano, zato pa te najbednejše med bednimi še nadalje izrablja ter uničuje milijonom otrok mladost, zdravje in življenje.

JACOB RUPPERT BEER



Dušilna ponev — dobro navdilo ali dve — zaboj Ruppertovega: — formula za uspešen večer.

Ne recite Pivo, recite Ruppert's

Knjiga priznanih in neobičajnih navodil za jedi v dušilni ponvi vam bo na prošnjo poslana brezplačno. Samo naslovite dopisnico na JACOB RUPPERT BREWERY, New York City

so mrzlično sneli vrvi in jih nato ponovno spustili v globino ter potegnili reševalca Dolarja zdravega na dan. Ko se je pomikal po gozdu med viharjem turoben sprevod, je marsikdo premišljal poleg tragične usode, ki je zadela starko, tudi o nezlomljivi volji reševalcev, še posebno pa pogumnega Dolarja.

ZARADI PREPIRA POŽIGALEC

MARIBOR, 23. okt. — Sinoči okrog 9. se je nenadoma dvignil dim nad dvoriščnim poslopjem v Jezdarski ulici 5. in že so se tudi posvetili plameni ter naznanjali požar. Lastnik poslopija Ivan Kovač je naglo obvestil gasilce, ki so prihiteli z dvema turbinkama na mesto ter takoj naskočili ogenj. Razvili so 250 metrov cevi do hidrantov in po dreurnem napornem delu odvrnili pretečo nevarnost. Poslopje je obstajalo iz hleva za konje in šupe za vozove. Oboje je imel v najemu 58 letni izvozeček Konrad Pukl, ki istotam stanuje. V šupi je bilo shranjeno tudi pohištvo kuharice Ursule Reismanove, s katero se je nameraval Pukl poročiti. Takoj po izbruhu požara so začeli iskati izvozečka, pa ga niso mogli najti nikjer. Poklicali so nato Reismanovo, ki je izjavila, da se je s Puklom sprla ter je bil ves obupan in žalosten. Sumili so takoj, da je v jezi sam podtaknil ogenj. Danes zjutraj ob pol 7 pa je stražnik na Kralja Petra trgu zagledal iskanega Pukla in ga aretiral. Na policiji je res priznal, da je v žalosti in obupu samo zažgal pohištvo svoje zaročenke. Moral bi prevzeti od kolarja voz, pa ni imel denarja, zaročenka pa mu tudi ni hotela pomagati. To ga je užalo, pa je hotel napraviti vsemu konec. Najprej je zanetil v šupi ogenj; potem pa se je poskušal obesiti, pa se mu je slednje ponesrečilo. Taval je potem vso noč okrog, dokler ga danes zjutraj niso dobili. Policija je obdržala Pukla v zaporu.

ZAHVALA

Podpisana se iskreno zahvaljujem vsem, ki so pripomogli, da sem mogla svojega sina Victorja dostojno pokopati.

Najlepšo hvalo izrekam Slovenskemu Domu, pevskemu društvu "Slovan", tvečkam Rosenzweig in Steinholtz ter vsakemu posameznemu darovalcu. Hvala družini Legiša, ki je podarila prostor na pokopališču ter gospodu župniku Edwardu Gabrenja, ki je spremljal pokojnika na zadnji poti.

Nikdar ne bom pozabila, koliko dobrega ste mi storili v dneh moje največje žalosti.

Mary Pavlič, mati.

New York, N. Y., 9. nov.

Volitve in pijača

WASHINGTON, D. C., 7. novembra. — Prizadnjih volitvah v tork je mnogo okrajev odločilo tudi glede alkoholne pijače.

Dva okraja v zapadnem Arkansasu sta z veliko večino potala suha.

Okraja Wayne in Scott v državi Mississippi sta odpravila pivo.

Carrollton, Ohio, kjer je doma predsednik protisalonske lige F. Scott McBride, je glasoval proti žganju, toda obdržal je 3 in pol odstotno pivo.

Petdeset drugih občin v Ohio je odpravilo žganje, med tem ko je 31 občin zavrglo predloge, ki prepovedujejo žganje.

V Pennsylvaniji je 67 občin glasovalo proti pivu, 68 pa jih je glasovalo zanj. Žganje je zavrglo 46 občin, zanj pa jih je glasovalo 43.

V gorenjem delu države New York je 13 občin postalo suhih, 17 pa jih je ostalo mokrih.

IZ SIBIRIJE

Na Dunaj je prispel neki Leopold Kainz iz Volšperka na Koroškem, ki je preživel 21 let v Sibiriji, kamor je prišel kot vojni ujetnik. Ker ni imel več nego 50 kopejk v žepu, s katerimi bi ne mogel plačati voznega listka do svojega rojstnega kraja, se je zglasil na policiji in je prošil za podporo.

Zgodba tega vojnega ujetnika je precej pisana. L. 1914 je kot infanterist 7. avstrijskega polka ob prelazu Dukli v Galiciji prišel Rusom v roke. Poslali so ga v Omsk v Sibiriji. Tam je živel kot mizar in se je oženil z neko domačinko, ki jo je bil mož ostavil. Godilo se mu je dovolj dobro, vendar ni mogel nikoli pozabiti svoje domovine. Večkrat je poskušal, da bi dobil dovoljenje za odhod, a šele pred petimi leti je dobil avstrijski potni list. S svojimi prihranki je odprl na pot, a so mu ves denar ukradli in se je moral vrniti v Sibirijo, kjer je potem še toliko časa delal, da si je prislužil denar za potne stroške. Avstrijsko poslaništvo v Moskvi mu je končno preskrbelo vozovnico do Dunaja in tako se je odpeljal. Med potjo pa mu je pošel skoraj ves denar, ki ga je imel. Policija na Dunaju mu je izročila primeren znesek, da se je lahko odpravil k svojim sorodnikom na Koroškem, ki jih bo videl tako po 21 letih znova.

IMAMO V ZALOŽI

BLAZNIKOVE

Pratike

za leto 1936

Cena 25c

s poštino vred.

Naznanjamo tudi, da sprejemamo naročila za Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1936, ki izide v kratkem.

Cena 50 centov

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Peter Zgaga

MASČEVALEC

Letos me je v poznem poletju zanesla pot v naselje, kjer žive in trpe naši dobri ljudje. Ko sem zgodaj zjutraj v samotnem kotičku slovenske restavracije urejeval svoje račune in v zapiske, prisede k meni štirideset leten možak in začne brez vsakega uvoda:

— Sem slišal, da si tukaj. Že sinoči sem te iskal. No, pa je bolje, da sva sama.

Naroči pijače in potegne iz notranjega žepa zmečkan izrezek iz Glasa Naroda.

— Ali si ti to pisal? — mi pokaže z očrnelim prstom "Nase v Ameriki".

— To rojaki poročajo, — mu pojasnim.

— Torej ni zlagano?

— Čemu bi lagali. Če kdo umre, pač umre. Mir njegovi duši.

— No, potem je pa že res. Toda njegova duša, ne bo imela miru, — je razsodil in mi začel praviti žalostno zgodbo.

— Moj oče je bil. Z mojo materjo se je poročil, ko ji je bilo dvajset let. Ko je zapil domačijo, je rekel, da bo šel v Ameriko služiti denar. Šel je in pustil mater in mene, ko sem bil dve leti star.

Iz New Yorka je pisal po denar. Mati — tako mi je pozneje pravila, — je pri žlahti izprosil nekaj soldov ter mu jih poslala. Po tem ni bilo od njega nobenega glasu.

Mati je nekaj let pisarila, pa so pisma prihajala nazaj. V starosti šestih let, sem se začel zavedati življenja. Stradanje te privede k zavesti.

Mati je hodila podnevi v duino, noči je pa prejkotala. Jaz sem jokal z njo.

Z desetim letom sem šel za pastirja, s petnajstimi za mallega hlapca. Ko sem bil sedemnajst let, sem imel prihranjenih dvesto goldinarjev. Dvajset sem jih dal materi; nekaj obleke in perila sem kupil. Nič me ni vprašala, ker je predobro vedela, kam sem namenjen.

— Zda pa grem, — ji pravim nekega jutra. — Pa zdravim nekega jutra. — Pa zdravim nekega jutra. — Pa zdravim nekega jutra.

Samo zajokala je ter mi rekla, naj bom priden in dober. Pa očetu sem poizvedoval, odkar sem stopil na ameriško celino. Par odgovorov sem dobil od njegovih znancev, toda ko sem prišel v dotični kraj, ga že ni bilo več. Umikal se mi je in bežal je pred menoj. To je slaba vest. Do San Franciscosa, do mehiške meje in daleč gori v Canado je šla gonja. Večkrat se mi je že zdelo, da sem mu za petami, pa se mi je vedno umaknil.

Potem pa nisem več slišal o njem, — je nadaljeval.

Vsako sled je spretno zabrisal za seboj. Spomladi sem čital, da je umrl. Preklet. . .

Mati me v pismu ni nikdar vprašala zanj. Slutila je, da mu sledim in se je vedno bala najinega sestanka. Pa je res dobro, da se nisva srečala. — Umrl je, vsega je konec. Mater, nisem nič pisal. Ona misli, da je že zdavnaj mrtev. Čemu bi ji odpiral staro rano?

In kakšno bi bilo srečanje? — ga vprašam.

Tega pa še danes ne vem, — je modroval. — Že večkrat sem mislil o tem, pa res ne vem. Mogoče bi pokleknil predenj in ga za božjo voljo prošil, naj se vrne k materi — mogoče bi pa. . .

Besede ni spregovoril, jaz sem pa vedel, kaj bi storil z njim, če bi se srečala. Le obupanci imajo takšen blek v očeh.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vred naša dolgotrajna skušnjava Vam zamoremo dati najboljše pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se skupno obrnite na nas za vse pojavnosti.

Mi preskrbimo vse, bodi potnik ali povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najkrajšem času, in kar je glavno, se najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj se odločajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, EE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj se brezplačno navodilo in navodila, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO

V ITALIJO

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

K. R. G. BROWN:

MOŽ, KI JE SEDEM UR ČAKAL SVOJO ŽENO

Dobil sem ga v restavraciji ABC blizu Marble Arch. Sedel je v naslanjaču za mizo in žalostno strel na stensko uro. S svojo razmršeno brado, ki je izpod nje gledala rdeča, ogoljena pentlja, je bil videti kakor preplaščena ovea.

Sedel mi je nasproti. Pristopila je natakarija, potegnula s prezirljivim obrazom krajni krožnik izpred njega in osorno rekla:

— Ali naj še kaj prinesem! Možiček se je stresel, še enkrat pogledal na uro in rekel z drhtečim glasom:

— Želeli bi ... morda ... morda bi mi lahko prinesli ... jajce na maslu ...

— Jajce na maslu? — je iz zivalno ponovila natakarija in se obrnila še k meni. Plaho sem ji povedal svoje skromne želje. Dvignila je glavo in ponosno odšla.

Možiček se je nekaj časa nervozno igral z vilicami. Bojazljivo me je ogledoval od glave do nog, pokajal in rekel potem v zadregi:

— Oprostite, gospod, ali bi mi lahko nekaj povedali?

— Prosim, če bom le mogel, — sem ga vzpodbudil.

— Ali ... ali gre ta ura prav? — P. I sedmih je — sem dejal in pogledal na svojo uro.

— Da, prav gre.

— Bal sem se že, da ne gre. — Je žalostno odvrnil. Hvala za prijaznost.

Natakarija se je spet pokazala za njegovim hrbtom, postavila na mizo krožnik in odšla še bolj ponosno kakor prej.

Možiček je vzdihnil in se z nekakšnim izrazom gnusa zagledal v prineseno jed.

— Strašno — je obupano zastokal. — Res, strašno ...

— Da, prav imate, — sem mu priznal. — Še nikdar nisem videl teko ogabnega jajca na maslu. Toda ... saj vam ga ni treba jesti ...

Možiček je skoraj zaiokan in skril obraz v dlani.

— Ne razumete me, gospod, — je odvrnil. — Nisem mislil na jajce, ampak na svojo usodo. Oh, koliko sem že naročil!

Sumljivo me je pogledal, potem pa je po kratkem razmišljanju odinil jajce z maslom stran, pomaknil svoj stol k moji mizi in rekel:

— Sedim, da ne morete biti slab človek. Zaupati vam hočem, kako je z menoj. Čakam namreč svojo ženo ...

— Oh! — sem odvrnil. — Milostljiva se je malce zakasnila. Zato se vam pa vendar ne bi bilo treba razburjati. Rajši še malo počakajte! Saj poznate ženske!

— Vem! — je zajčal. — Vse so enake. Nobena ni boljša od moje ... Toda morali bi vedeti, da jo čakam že sedem ur!

— Sedem ur! — sem začuden vzkliknil. — Ali je to mogoče?

— Sedem ur! — je potrdil možiček. — Dogovorila sva se, da se opodne dobiva tu. In vseh sedem ur se še nisem ganil s stola.

Te besede so me tako zmedle da nisem vedel, kaj naj mu odgovorim. Tudi jaz sem oženjen — toda še sanjalo se mi ni nikdar, da je mogoče najti človeka, ki bi se tako daleč izpazil, da bi čakal ženo celih sedem ur. Gotovo je moral opaziti moje začudenje; zato mi je hitro pojasnil:

— Ah, saj je vse skupaj malo drugače. V normalnih razmerah tudi jaz ne bi čakal niti pol ure. Zgodilo pa se je nekaj drugega. Ko sem že čakal

— skoraj celo uro, me je začela natakarija začudeno gledati. Ker sem bil lačen, sem naročil kosilo. Kotlet in potem, še krožnik govedine. Pojedel sem vse, a žene še ni bilo. Čakal sem jo do pol dveh, nato sem se odločil, da pojdem domov. Tega pa nisem mogel storiti, ker je žena vzela denar, preden je šla od doma, jaz pa ga sploh nikdar ne nosim pri sebi. Tako nisem mogel plačati računa.

— To je res neprijetna okoliščina. — sem odvrnil. — Pa vendar ...

— Je že res, — mi je možiček skočil v besedo. — Vem, da bi lahko blaginčarki potožil svoje gorje toda vprašajte je, ali oi mi verjela in mi zaupala. Po obleki nisem videti bogataš, pri sebi pa tudi nimam ničesar, kar bi ji dal v zastavo, zato se nisem upal stopiti k blaginčarki. Sicer sem bil pa prepričan, da pride ž-n-a prej ali slej. — Zato sem naročil kosilo še drugič. Natakarije so tako čudne ženske.

— Res je! Poznam jih. Ni dobro imeti z njimi opravka.

— Naročil sem torej klobasico s kromirjevim pirejem, — je nadaljeval možiček. — Jedel sem koliko mogoče počasi, a v dveh urah sem vendar vse snedel. N., da ne bom pripovedoval pol ure, kako sem naročil, vam samo naštejem, kaj vse sem moral popiti in popiti.

— Poskušal sem tudi tako, da nekaj časa nisem nič naročil, toda natakarija me je gledala tako srdito, da sem moral neprestano naročati. Zdaj pa pride najhujše. Čim več sem jedel, tem bolj sem se bal konca. Moj račun je že rasel v desetake.

Kdo jih bo dal, če ne bo žene? Jedel sem sardine, sardele, čajni prepečene, mehka in trda jajca, kruh s sirovim maslom, razne torte, mesne pastice, pečene ribe, slaščice, čokoladne rezine, cel kup močnatih jedi, več vrst pečenke in ne vem, kaj še vse. Našel sem samo to, da sem popil pet litrov piva, štiri limonade in skoraj dva litra čaja ...

Glas mu je pojema, da je jel jeclati. Kar zgrozil sem se, ko sem pomislil, kakšna muka mora biti, če človek toliko poje in zraven ne prosi.

Vzdihnil je z glasom, ki je izdajal do grla napolnjenega človeka in dodal:

— Sedim, da ne morete biti slab človek. Zaupati vam hočem, kako je z menoj. Čakam namreč svojo ženo ...

— Oh! — sem odvrnil. — Milostljiva se je malce zakasnila. Zato se vam pa vendar ne bi bilo treba razburjati. Rajši še malo počakajte! Saj poznate ženske!

— Vem! — je zajčal. — Vse so enake. Nobena ni boljša od moje ... Toda morali bi vedeti, da jo čakam že sedem ur!

— Sedem ur! — sem začuden vzkliknil. — Ali je to mogoče?

— Sedem ur! — je potrdil možiček. — Dogovorila sva se, da se opodne dobiva tu. In vseh sedem ur se še nisem ganil s stola.

Te besede so me tako zmedle da nisem vedel, kaj naj mu odgovorim. Tudi jaz sem oženjen — toda še sanjalo se mi ni nikdar, da je mogoče najti človeka, ki bi se tako daleč izpazil, da bi čakal ženo celih sedem ur. Gotovo je moral opaziti moje začudenje; zato mi je hitro pojasnil:

— Ah, saj je vse skupaj malo drugače. V normalnih razmerah tudi jaz ne bi čakal niti pol ure. Zgodilo pa se je nekaj drugega. Ko sem že čakal

— Zlatj bodo restavracijo zaprli a jaz ne vem, niti misliti si ne smem, kaj bo z menoj, ko bodo videli, da ne morem plačati računa. Vrgli me bodo ven, na pločnik. Ali pa me celo zapro! Pomislite, tako sramota!

Obupno se je bil s pestmi po glavi:

— Še enkrat naj mi rečene žena, naj jo v Lyonsu čakam!

— V Lyonsu! — sem ga začuden vprašal. — Kakšen Lyons? — Saj sva vendar v restavraciji ABC.

Možiček je skočil pokoncu, kakor bi ga bil nekde v hotel s šilom.

— Kaj? — je vzkliknil. — Kaj mi pripovedujete!

Obrnil se je in pogledal kakor blazen okoli sebe, potem pa je zakrčil z rokami in obupno zatulil:

— Moj Bog! Zmotil sem se! Čakala me je v Lyonsu!

— No, no, — sem ga ljubeznivo potolažil. Zdelo se mi je, da mu gre že na jok. — Vendar ne mislite, da vas bom pustil na cedilu. Ne bodo vas zaprli. Vaš račun plačam.

Možičekov obraz se je zdajle zjasnil. Zgabil me je za roke in mi jih jel iz hvalečnosti tresti da mi jih je skoraj iztrgal.

— O, hvala vam ... iskrena hvala ... kako ste bili dobri z menoj ubogim siromakom ... Samo posojilo naj bo ... v treh dneh ka vrnem ... dajti mi, prosim, svoj naslov ... Natakarija ... Račun! — Plačam!

Natakarija je milostno pristala, hitro zračunala in vrgla listek na mizo

— Saj ni toliko! — sem ga potolažil.

Pet minut nato sem mu dal svojo posetnico in še enkrat sem moral poslušati vse izraze njegove hvalečnosti. Nato sva se razšla kot najboljša prijatelja.

Teden dni nato sem slučajno spet stopil v neko restavracijo na Marble Arch. Ko sem gledal po gostih, sem opazil, da sedi za sosednjo mizo neki gospod, ki sem ga na videz poznal, zraven njega pa nekdo, ki mu nisem mogel videti v lice. Nenadoma pa sem začul glas, ki je pravil mojemu znanec:

— Sodim, da ne morete biti slab človek. Zaupati vam hočem, kako je z menoj. Čakam

namreč svojo ženo ...

— Zdi se mi, — sem mu velel — da ste mi dolžni še sto dva in dvajset ...

Toda molče je že tekel proti vratom in izginil na ulici ...

PABERKI IZ ZGODOVINE KOROŠKIH SLOVENCEV

Koroški Slovenci so se naselili v svojo sedanjo domovino od leta 395. do 568. Tega leta je bilo naseljevanje končano, ker so premagali Langobarde.

Takratna Slovenija se je po Babenberžanih imenovala Karantania, ki je bila veliko večja od današnje. Obsegala je poleg Kranjske, Koroške, Štajerske, Gradišanske, Goriske, vzhodne Benečije in vzhodno Tirolsko. Ozemlje je bilo redko naseljeno, zato so vanjo pritiskali Nemci.

V dobi pokristjanjenja so Slovenci izgubili svojo politično samostojnost. Prej so imeli svobodno državo pod Samom (623—667). Samo je združil severne in južne Slovence v zvezno državo. Slovenski jezik je imel polno veljavo. Slovenski kmetje so se zagovarjali v slovenskem jeziku pred slovenskimi takratnimi sodišči. Sodniki so bili domači župani, ki so sklicevali sodne zbornice, ki so se imenovali "veče."

Spričo krščanstva in njega razširjanja med Slovenci, ko so se bili ljudi boji, je bilo poganstvo pleilstvo, ki je bilo nacionalno uničeno. Naše ljudstvo je bilo odslej dalje izpostavljeno germanizaciji. Plemiči so izgubili svoja posestva, katere so dobili v roke nemški grofje, ki so naseljevali v naše kraje. Nemci ter jih favorizirali pred Slovenci.

Vkljub temu je še dolgo let prevladoval med plemiči slovenski občevalni jezik. Imeli so celo pravico govoriti v slovenskem jeziku z nemškimi cesarji. Tudi slovenska pesem je prevladovala. Toda ne dolgo. V naše pokrajine se je naselilo čimdalje več Nemcev, ki so povzročili splošen val germanizacije našega ljudstva. Slovenci so docela izginili s Tirolskega, iz gornje Štajerske in gornje Koroške.

Ko se je Otokar II. češki bojeval z Rudolfom Habsburškim na Moravskem polju l. 1277 in ko je zaradi izdajstva izgubil bitko, je bil nemški vpliv na Koroškem popolnoma zasidran. Kolonizacija nemškega življa se je nato še bolj širila. Prišla je pravcata invazija, toda slovenski jezik je imel še kljub temu svojo veljavo. Dokaz: Koroški vojvoda so se ustoličili v slovenskem jeziku. Celotni avstrijski cesar Maksimilijan je znal slovenski. Zadnji ustoličen koroški vojvoda je bil Ernest Železni 1414. leta. Po 30-letni vojni je kolonizacija Nemcev prestala, znova pa se je počivila za Marije Terezijo in Jožefa II.

Kakor svetli žarek upanja vidimo v zgodovini pojav Ilirije, ki je združila Koroško in Kranjsko. Toda narodno prebujenje je bilo šele v povojih (Val. Vodnik), zato te dobe nismo mogli izkoristiti, kakor bi bilo potrebno.

V zadnjih 80 letih se je pričelo prebujenje slovenskega ljudstva. Pod vplivom literarne dobe romantike (Prešeren) se je uveljavljal tudi književni slovenski jezik. Celovec je postal najpomembnejše literarno mesto (Mohorjeva družba). V predvojni dobi pa se je prišla vsepšpčna germanizacija. Nemci so porasli v zadnjih 40 letih na 64.315 duš. Slovencev pa se je zmanjšalo za 26.788. Leta 1869 smo bili še slaba tretjina, po 40 letih pa samo četrtina koroškega prebivalstva.

ZAROČENCA

MILANSKA ZGODBA IZ 17. STOLETJA

Spisal: ALESSANDRO MANZONI

91

Ko se je ta vrnil iz cerkve, kjer smo ga bili pustili, in od neimenovanca izvedel, da je Lucija dospela brez katerekoli neprilike, je šel z njim k obedu ter ga posadil na svojo desnico sredi omizja duhovnikov, ki se niso mogli nasititi pogledovanja na ta obraz, razodevajoč krotkost brez šibkosti, poniznost brez ponižanja, in njegovega primerjanja s sliko, ki so si jo bili o tej osebnosti že davno ustvarili.

Po obedu sta se onadva zopet skupno umaknila. Po razgovoru, ki je trajal mnogo dalje nego prvi, se je neimenovanec na isti mizi kakor zjutraj vrnil na svoj grad; kardinal pa je dal poklicati kurata ter mu izrazil željo, da bi ga povedel v hišo, kjer je našla zavetje Lucija.

"O, monsignor," je odgovoril kurat, "ne trdite se; brž pošljem koga z opozorilom, naj pridejo mladenka, mati, če je že došla, tudi gostitelja, če monsignor želi, vsi, ki jih vaše presvetlo gospostvo želi videti."

"Želim jih sam obiskati," je odvrnil Friderik.

"Vaše presvetlo gospostvo se ne sme vznemirjati; brž pošljem ponje, zgodi se v trenutku," je vztrajal kurat mojster-skaza (drugače dober človek), ker ni razumel, da hoče kardinal s tem obiskom počastiti nesrečo, nedolžnost, gostoljubje in obenem svojo lastno službo. Toda ko je predstojnik izrazil znova isto željo, se je podložnik priklonil ter odšel z njim.

Neža in Lucija sta začeli naraščajoče brniti na cesti dočim sta pomišljali, kaj bi moglo biti, sta videli, da so se vrata odprla, in prikazal se je mož v škrlatu z župnikom.

"Ali je ta?" je prvi vprašal drugega in šel na pritrjevalno znamenje proti Luciji, ki je z materjo obstala na mestu; obe sta bili negibni in nemi od začudenja in sramežljivosti. Toda zvok tega glasu, pogled, vedenje in predvsem Friderikove besede so jih brž znova oživile.

"Uboga mladenka," je začel, "Bog je dopustil, da ste morali prestati veliko preizkušnjo, toda pokazal vam je tudi, da ni odvrnil očesa od vas, da vas ni pozabil. Vrnil vam je prostost in se vas je poslužil za veliko delo, da je izkazal nekomu veliko milost in mnogim obenem naklonil olajšanje."

Tu se je v sobi prikazala gospodinja, ki je ob tistem hrupu tudi pogledala skozi okno; ko je

videla, kdo prihaja v njeno hišo, se je malo napravila, kolikor se je dalo, in se v teku spustila dol po stopnicah. Skoro istočasno je vstopil krojač skozi druga vrata. Videča, da je pogovor v teku, sta oba stopila v kot in ostala tam z velikim spoštovanjem. Kardinal ju je vljudne pozdravil ter nadaljeval pogovor z ženskama, vpletajoč v svoje tolažilne besede kakšno vprašanje, da bi videl, ali se mu v odgovorih ponudi prilika, da stori kaj dobrega onemu, ki je toliko trpel.

"Vsi duhovniki bi morali biti kakor vaše gospostvo, biti bi morali nekoliko na strani ubogih in ne bi smeli pomagati zapletati te v zmešnjave, samo da sebe izvlečejo," je rekla Neža, podžgana po tako domačem in ljubeznivem Friderikovem vedenju in jezna ob misli, da gospod don Abbondio druge vedno najprej žrtvu je, nato pa jim hoče tudi še zabraniti majhno olajšavo, da bi potožili tistemu, ki je nad njim, ko se po redkem naključju ponudi prilika.

"Le povejte vse, kakor mislite," je dejal kardinal; "govorite prosto."

"Reči hočem, da bi se stvar ne bila tako vršila, ko bi bil naš gospod kurat storil svojo dolžnost."

A ko je kardinal znova prosil, naj stvar bolj razloži, je ona začela biti v zadregi, da bi morala pripovedovati zgodbo, v kateri je imela tudi sama svojo vlogo, ki je ni marala povedati, zlasti ne taki osebnosti. Vendar pa je znala zgodbo primerno prirediti s tem, da jo je obrezala: povedala, kako so se zmenili za poroko, kako se je don Abbondio branil, ni izpustila pretveze "o višjih", s katero je bil prišel on na dan, nato pa je preskočila k don Rodrigovu napadu in kako jim je bilo mogoče zbežati, ker sta bili opozorjeni.

"Gospod kurat mi bo moral dati račun o tem," je rekel kardinal.

(Dalje prihodnjic.)

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI !!

IZ BAGDADA V STAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

Vsebina: Smrt Mohameda Emira; Karavana smrti; Na begu v Gorop; Družba En Nasr

Cena1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

Vsebina: Jezero smrti; Moj romani ob Nilu; Kako sem v Mekko romal; Pri Šamarhi; Med Jerzidi

Cena1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

Vsebina: Amadija; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dvema ognjema

Cena1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

Vsebina: Brata Aladžija; Koča v toteski; Miridit; Ob Vardarju

Cena1.50

SATAN IN ISKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

Vsebina: Iseljenci; Yuma Setar; Na sledu; Nevarnosti nasproti; Almaden; V treh delih sveta;

Cena3.50

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

NOVI AVSTRIJSKI DIKTATOR



Levi na sliki je avstrijski podkancler grof Starhemberg, ki ga hočejo njegovi pristaši proglasiti za avstrijskega kralja. Sredi je trgovinski minister Stockinger, na desni pa ministar za zunanje zadeve baron Waldenegg.

GREHI OČETOV

Roman v dveh zvezkih

Za Glas Naroda priredil I. H.

85

PRVI ZVEZEK

Egon skoči na noge ter kot okamenel strmi na vrata, bled in tresoč se po vseh udih.

Vrata se odpro in na pragu se prikaže podoba, ki me je pretresla. Ta črna oblečena, globoko upognjena postava s sivimi lasmi, z razoranimi potezami, s pogledom ljubezni in hrepenenja v vpadlih očeh — ta truden in strt starček, ki je stopil v sobo, težko naslonjen na ramo svoje hčere, v roki bergljo — ali je bil to v resnici oni mož, čegar ponosna, stroga, pokončna postava mi je še iz mladostnih let ostala v spominu?

Berglje izpusti in odpre sinu roke. In Egon omahuje proti njemu ter se hoče starčku vreči pred noge. Toda oče ga vjame v svoje roke, ga privije na prsi in se oba držita v objemu med zadušnim ihtenjem. Grem k vratom.

Tedaj pa starček dvigne glavo. — Gospod! Kako naj se ti morem zahvaliti v letih, ki jim imam še živeti? Kajti ta moj sin je bil mrtev in je zopet oživel, bil je izgubljen in si mi ga zopet našel.

Za seboj zaprem vrata. Posebno svetopisemsko nisem bil razpoložen. Skoro me je slepil svetli solčni sij, ko stopim iz hladne temne veže na peli pesek. Ko pridem domov v Quirin in stopim v pusto sobo, se splazi težek občutek v samoto mojega srca.

— Naslednjega jutra sem odpotoval v Monakovo.

Na potu z železniške postaje do hiše svojih starišev sem hodil peš in vidim v Ludwigstrasse odprto kočijo in se mi je zdelo, da vidim v njej poznani obraz. Nisem se motil.

— Koler! Koler! — zakličem in maham z rokami.

Slišal in videl me je, se dvigne v kočiji, da bi govoril s kočjažem. Toda leže na njegovo ramo roka, ki ga potegne nazaj.

— Sedaj šele opazim mlado damo, ki je sedela poleg njega v elegantni, svetlosivi poletni obleki in z belim pajčolanom. Pajčolan je šele sedaj potegnila čez obraz in je ravno potegnila roko z brade.

Vidim, kako Koler, nekoliko začuden, izpregovori s svojo spremljevalko nekaj besed. Nato se obrne proti meni, mi namigne čez cesto v pozdrav in zakliče med veselimi smehom: — Na svidenje jutri, na svidenje! Pridem —

Kar mi je še dalje rekel, se je izgubilo v ropotanju voza, ki je bil kmalu od mene tako oddaljen, da sem čez zadnje naslonjalo kočije videl samo še klobuk mladega slikarja in bela labudja peresa na klobuku njegove spremljevalke.

Ko gledam za vozom, mi pride v spomin mesto onega pisma, ki mi ga je Koler pisal s Helgolanda.

Dekle je bilo tako zagnjeno, da nisem mogel videti nikake poteze njenega obraza. Vendar sem jo videl pred seboj nezakrito. Saj sem vedel, kaj je hotel Koler iskati: nežno, sladko Mico s plavimi kitami in s tako modrimi očmi kot morje, kadar se svetlo nebo zrcali v njegovih vodah.

Pač je moral pridno iskati, da je tako naglo našel, po čem je njegovo srce hrepenelo. Srečni človek!

VIII.

Potekel je ves dan, ne da bi od njega prejel kak glas z naznanilom svojega obiska.

Proti večeru zapustim svoje stanovanje in grem k Friesshardt. Nisem ga našel doma. Njegova gospodinja mi pravi, da je že zjutraj odšel in da ga pred polnočjo najbrže ne bo doma.

— In pomislite, — se pritožuje dobra gospa, — to dela sedaj že cel teden dan za dnem. Prej, kadar je prišel ponoči ves zdelan domov, je vendar mogel ves dan presmrčati in spanec ga je vedno nekoliko popravil. Sedaj pa! O, ti ljubi Bog! Od dne do dne je mogoče na njem videti, kako razpada. Jaz in moj mož sva ravno zadnje čase vse storila. Saj veste, mladi gospod, ki je bil pred kratkim z vami pri nas, je bil tako prijazen — in smo mu tudi kupili obleko. Toda pri njem vse nič ne pomaga. Vsako noč pride domov v takem stanju — rečem vam, človeku se gnjus, da bi se ga do taknil. Da, in pomislite, pred kratkim je zopet imel velik škandal s policijo.

— Kaj pa se je zgodilo?

— V tramvaju je sedel, pa ni hotel ne plačati, ne vstati, in seveda, so ga pač postavili na cesto. In sprevodniki ga sedaj že poznajo. Prijela se ga je prava strast voziti se s tramvajem. Po pol dneva se vozi v istem vozu celo progo po desetkrat sem ter tja. In sprevodniki ga puste mirno sedeti. Včasih že kdo vstopi, ki ga pozna, da zanj plača. Pa tudi drugače uganja stvari — rečem vam, da ne morem povedati! In če mora še kdo vse to gledati! Zelo mi je zanj žal, rada ga imava, saj ga pozna se iz njegovih mladih, lepih časov. In še temu ni dolgo. — Mala gospa se zasmee. — Da, moj mož je celo zanj postal ljubosumen. No, da, kakoršni so pač moški, kadar so malo nataktnjeni. Ako v hiši ničesar ne manjka, potem pa iščejo, da morejo stresati svojo sitnost. Toda sedaj, kakor ga imava rada, sedaj morava oba verjeti, kar je rekel policijski zdravnik. — Gospa pritisne prst na čelo. — Visi samo še na zadnji nitki. In bojim se, da ne bo vzelo več dolgo, pa so bo strgala tudi ta nit. Toda Bog me obvaruj, prav nič nečem opravljati!

Naglo dvakrat pljune preko leve rame.

Nisem pričakoval, da bom kaj boljšega izvedel, in vendar me je ta vest bridko zadela. Misli na Friesshardt so me mučile celo pot domov.

Pride naslednje jutro in zopet poteče dopoldne, ne da bi se Koler prikazal. Enkrat sem se že odpravil, da izpolnim svojo dolžnost kot Martin dober prijatelj. Toda spomnim se, da je ne bi našel doma. Morala je biti pri iskušnji Richardove igre. Okoli štirih popoldne pa sem bil gotov, da jo najdem doma. Že sem bil pripravljen, da odidem, ko po hodniku slišim glasni, veseli Kolerjev glas. In tedaj se že tudi odpro vrata moje sobe.

(Dalje prihodnjič.)

ROP ARMENSKE VENERI

Latifa Mehmed opisuje usodo maj dvajset let in je bila hči nekdanjih haremkih princes bivega turškega sultana Abdula Hamida in omenja tudi zgodbo armenske Venera, ki jo je pridružil sultan svoji zbirki lepotic v Serailu. Armenska Venera je štela ko-

dilo.

ZBIRKA zanimivih povesti

PRIMERNIH ZA ODRASLE IN MLADINO. — VSEBINA JE RAZNOVRSTNA: ZGODOVIN-SKA, ZABAVNA, POUČNA. VEČINA KNJIG JE OPREMLJENA Z LEPIMI SLIKAMI.

ANDERSONOVE PRIPOVEDKE	35
111 strani. Cena	
ANDREJ HOFER	50c
BENEŠKA VEDEŽEVALKA	35c
BELGRAJSKI BISER	35c
BOŽIČNI DAROVI	35c
BOJ IN ZMAGA	20c
CVETINA BOROGRAJSKA	45c
CVETKE (pravljice za stare in mlade)	30c
ČAROVNICA S STAREGA GRADA	25c
DEVICA ORLEANSKA	50c
DEDEK JE PRAVIL (pravljice)	40c
ELIZABETA, HČI SIBIRSKEGA JETNIKA	35c
FRAN BARON TRENEK	35c
FRA DIAVOLO	50c
GOSPOD FRIDOLIN ZOLNA. Spisal Fran Milčinski, veselomodre humoreske, 72 strani	35
HEDVIKA, BANDITOVA NEVESTA	40c
JANKO IN METKA (kartonske slike za otroke)	30c
KOREJSKA BRATA (črtice o misijonarjih v Koreji)	30c
KRALJEVIČ IN BERAČ	30c
KRVNA OSVETA (povest iz abruških gor)	30c
KAJ SE JE MAKARU SANJALO	25c
LJUDEVIT HRASTAR, POZNAVA BOGA (spisal Kristof Šmit)	30c
MARKO SENJANIN, SLOVENSKE ROBINSON	75c
MARON, krščanski defek iz Libanona	25c
MUSOLINO, ropar Kalabrije	40c
METVI GOSTAČ	35c
MALI KLATEŽ (spisal Mark Twain)	70c
MLADIM SRCEM (par krasnih črtic pisatelja Meška)	25c
NA RAZLIČNIH POTIH	40c
NA INDIJSKIH OTOKIH	50c
PREGANJANJE INDIJSKIH MISIJONARJEV. Spisal Jos. Spillman. Cena	30
PRISEGA HURONSKEGA GLAVARJA. Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. Spisal Ant. Houdier. Cena	30
PRVIČ MED INDIJANCI. Povest iz časov odkritja Amerike. Cena	30
PRISEGA HURONSKEGA GLAVARJA	30
PABERKI IZ ROŽA	25c
PARIŠKI ZLATAR	35c
POŽIGALEC	25c
PRISTO BOŽI	30c
PRAPREČANOVE ZGODBE	35c
POVODENJ (spisal Kristof Šmit)	30c
PRIGODBEČEBELICE MAJE, trd. vez.	1.—
PIRHI (spisal Kristof Šmit)	30c
PRAVILICE IN PRIPOVEDKE ZA MLADINO I. zv. 40c II. zv. 40c	
PRAVILICA. Spisal H. Majar. Izbrani iz prostega naroda. Cena	40
PRIGODBEČEBELICE MAJE. Spisal W. Bonse. Posloven Vladimir Levstik. Roman za mladino. Cena	70
PRAŠKI JUDEK	25c
PATRIA (povest iz irske zgodovine)	30c
POSLEDNJI MOHIKANEC	30c
PRAVILICE. Košutnik. II. zvezek. Cena	75
PRAVILICE. H. Mayer. Cena	30
RDEČA IN BELA VETNICA	30c
REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM	30c
RINALDO RINALDINI. Cena	50
ROBINZON KOŠUTNIK	50
RINALDO RINALDINI. Zanimiva romanska povest. Cena	50
STRIC TOMOVA KOČA. Povest iz suženjskega življenja. Cena	50
SKOZI ŠIRNO INDIJO. Kaeji krotitelj, nevarnosti in neizgode s potovanja dveh mornarjev. Cena	60
SUEŠKI INVALID	35c
SISTO IN SIESTO (povest iz Abuceev)	30c
SVETA NOTBURGA	35c
STEZOSLEDEC	30c
SVETA NOČ (pripovedke)	30c
TRI INDIJSKE POVESTI	30c
TURKI PRED DUNAJEM	30c
TISOČ IN ENA NOČ, mala izdaja	1.—
TISOČ IN ENA NOČ (s slikami; trda vez) I. zv. \$1.30; II. zv. \$1.40; III. zv. \$1.50	
SKUPAJ \$3.75	
TISOČ IN ENA NOČ, mala izdaja, trdo vezano I.—	
VOJSKA NA BALKANU s slikami, več zvezkov po	20
VOLK SPOKORNIK (spisal Franc Meško; s slikami)	\$1.00
Trda vez.	1.20
ZABAVNI LISTI ZA SLOVENSKE MLADINO 3 zvezki po	50c
ZADNJI DNEVI NESREČNEGA KRALJA	60c
ZLATOKOPI (povest iz Alank)	25c
ZBIRKA NARODNIH PRIPOVEDK (dva dela) I. del 40c II. del 40c	
ZBRANI SPISI ZA MLADINO — 10 povest; Vinški brat; osem povesti in 13 povesti spisal Engelbert Gangl, v 1 zvezku	50
VINSKI BRAT. (V. zv.), Gangl	50
8 POVESTI. (IV. zv.), Gangl	50
13 POVESTI. (III. zv.), Gangl	50

Naročite jih pri:

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street ; ; New York, N. Y.

Armenska Venera je bila živa popolnost v pogledu telesnih oblik. Ude je imela po grških proporcijah, lasje so ji bili brončene barve, oči pa temne in polne duše. Sultan jo je obiskal že kot prvi dan v haremu. Povzdignil jo je v favorito.

Na nekem izletu k "sladkim vodam" pa se je lepota srečala s tujcem, kateri je napravil nanjo nepozaben vtis. Izmenjala sta nekaj besed. Bilo je dovolj za prisego večne ljubezni. Pri naslednjem izletu sta se tujec in armenska Venera dogovorila, da pobegeta. Tujec je podkupil haremskega evnuha. Armenska lepota se je preoblekla v služabnico in je skrivaj smuknila iz sultanove ječe. Spustila se je po vrstah lestvah na dvorišče palače, kjer jo je pričakoval v evnuha preoblečen ljubimec. Ne da bi ju kdo spoznal, sta begunca prišla do Bospora, kjer sta se vkrcala na ameriško jahto in odplula po morju. Naslednje jutro so odkrili pobeg. Abdul Hamid se je penil od jeze in je dal obesiti tri evnuhe, armenske Venera pa ni videl nikoli več.

IZ ZVEZDOZNANSTVA

(Nadaljevanje.)

Zelo zanimivo je odkritje planeta Neptuna. Leta 1871 je zvezdoznanec Herschel našel Urana, predzadnjega od sedaj znanih planetov. Zvezdoznanci so potem natančno izračunali njegovo razdaljo od sonca, čas, v katerem pride enkrat okoli sonca, in njegovo navidezno pot med zvezdami stalnicami na nebu. Vsi računi so bili točni. Toda glej! Novi planet se ni menil za te račune in se je premikal po drugačni poti, kakor so mu jo določili učenjaki. Kaj torej? Računi so bili popolnoma pravilni. Mora torej biti neka druga sila, ki moti Urana, da se ne drži poti, ki bi se je moral držati po natančnih računih. Kaj pa če je onstran Urana še kak planet, ki ga s svojo privlačno silo spravlja z njegovi poti?

Učeni francoski astronom Leverrier je začel računati in je izračunal, kako velik in kako daleč bi moral biti planet, ki bi mogel motiti Urana na njegovi poti. Tudi je čisto natančno določil tisti del neba, kjer bi bilo treba iskati ta planet.

Isti dan, ko je Leverrier natančno javnosti čudoviti uspeh svojega umskega dela, je našel berlinski astronom Galle z daljnogledom ta planet natančno na mestu, ki ga je bil izračunal Leverrier.

Morda Neptun tudi ni še zadnji planet. Mogoč bi bil še kak planet onstran Neptuna.

Solnce, premičnice s planeti in stalnice.

Zdi se nam, kakor da bi bilo nebo, ki se razprostira nad nami, velika polkrogla, poveznjena zemljo. Na tej polkrogli vidimo sonce, mesec in zvezde, kakor bi bilo vse to nanje pritrjeno. Mesec se nam zdi prav tako daleč kot sonce in vse zvezde ena poleg druge tako daleč kakor sonce in mesec. V resnici je pa vse drugače.

Solnce je od zemlje oddalje-

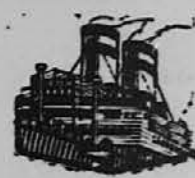
"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

110 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJAVNILA ZA POTOVANJE



SHIPPING NEWS

16. novembra: Ile de France v Havre Rex v Genoa
20. novembra: Washington v Havre Majestic v Cherbourg

23. novembra: Lafayette v Havre
29. novembra: Berengaria v Cherbourg
30. novembra: Champlain v Havre Conte di Savoia v Genoa
3. decembra: Manhattan v Havre
6. decembra: Bremen v Bremen
7. decembra: Ile de France v Havre
14. decembra: Washington v Havre Lafayette v Havre Aquitania v Cherbourg Europa v Bremen Rex v Genoa
28. decembra: Conte di Savoia v Genoa

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno da kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo rasposlali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali je pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lavand
COLORADO: Pueblo, Peter Culig, A. Saffig Walsenburg, M. J. Bayak
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič
ILLINOIS: Chicago, J. Bevič, J. Lukanich Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Mary Bamblich, Joseph F. La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Jozef Zelenc
KANSAS: Girard, Agnes Močnik Kansas City, Frank Zagar
MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec Steyer, J. Černe (za Penna. W. Va. in Md.)
MICHIGAN: Detroit, Frank Stalar
MINNESOTA: Chisholm, Frank Gonio Ely, Jos. J. Peschel Eveleth, Louis Gonio Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Hrvatic
MONTANA: Roundup, M. M. Panlan Washoe, L. Champa
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Gowanda, Karl Stralsma Little Falls, Frank Maak
OHIO: Barberton, Frank Trohs Cleveland, Anton Bobek, Chas. Marlinger, Jacob Resnik, John Slopek Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant, John Warren, Mrs. F. Rachat Youngstown, Anton Kikelj
OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar
PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec Claridge, Anton Jerina Conemaugh, J. Brezovec Export, Louis Supančič Farrell, Jerry Okorn Forest City, Math Hamis Greensburg, Frank Novak Johnstown, John Polants Kravay, Ant. Taulerj Lanesne, Frank Balloch Manor, Frank Demshar Midway, John Znet Pittsburgh, J. Pogacar Presto, F. B. Demshar Steelton, A. Hren Turtle Creek, Fr. Schiffrer West Newton, Joseph Jovan
WISCONSIN: Milwaukee, West Allen, Frank Škaf Sheboygan, Joseph Kikelj
WYOMING: Rock Springs, Louis Tancher Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik ima potrdilo na svojo karto, ki je prejel. Zastopnik raje sam topla priporočila.

UPRAVA "GLAS NARODA"